

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku W. C.
przy uczestnictwie T. W., A. G., M. P., A. P., Powiatu S., Gminy O.
oraz Skarbu Państwa - Starosty S.
o ustanowienie drogi koniecznej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 maja 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania T. W.
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 22 maja 2015 r., sygn. akt I 1Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek uczestniczki Gminy O. o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Uczestnik postępowania T. W. złożył skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 22 maja 2015 r. oddalającego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w K. VII Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w S. z dnia 18 grudnia 2014 r., którym - uwzględniając wniosek W. C. - ustanowiono na rzecz każdorazowego właściciela nieruchomości położonej w miejscowości G. (gmina O.), oznaczonej jako działka 242, służebność drogi koniecznej, polegającą na prawie przechodu i przejazdu na gruncie szerokości czterech metrów od strony nieruchomości oznaczonej jako działka 246/1, według załączonego planu geodezyjnego.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Uczestnik oparł wniosek na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. podnosząc, że Sąd drugiej instancji dokonał niewłaściwej wykładni art. 145 § 2 i § 3 w zw. z art. 286 k.c. oraz art. 21 i 64 Konstytucji RP poprzez kierowanie się przy wyznaczaniu służebności drogi koniecznej wyłącznie kryterium ekonomicznym, związanym z organizacją drogi, nie zaś interesem społeczno-gospodarczym nieruchomości obciążonej. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa

nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurydyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia. Nie odpowiada tym wymaganiom uzasadnienie wniosku, ponieważ stanowi ono przedstawienie własnej oceny prawnej i faktycznej sprawy, odmiennej od ustaleń przyjętych przez Sądy *meriti*. Przedstawiony problem nie ma charakteru kwalifikowanego naruszenia prawa, widocznego na pierwszy rzut oka dla przeciętnego prawnika. Jeżeli w ocenie uczestnika postępowania w sprawie występowała potrzeba wykładni przepisów prawa, powinien powołać przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Należy również nadmienić, że znaczna część uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania sprowadza się do polemiki z ustaleniami faktycznymi Sądu, co jest niedopuszczalne (art. 398³ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. Nie znajdując podstaw do odstąpienia od zasady rozstrzygania o kosztach w postępowaniu nieprocesowym, w myśl której strony ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie, Sąd Najwyższy oddalił wniosek uczestnika Gminy O. o przyznanie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego (art. 520 § 1 k.p.c.).

jw